

2020-2019 – קול קורא לתלמידות דוקטורט*

[המרכז לחקר המרת דת ומגעים בין-דתיים](#) מזמין תלמידות לתואר שלישי **בפקולטה למדעי הרוח והחברה באוניברסיטת בן-גוריון בנגב** להגיש מועמדות לתכנית המצטיינים של המרכז בשנת הלימודים תש"פ. משתתפות התכנית תיקחנה חלק בסמינר שנתי שיתמקד בנושא **"אלימות, שימוש בכח, והצדקתן בדתות האברהמיות"**, וינהל בידי ראש המרכז ד"ר אפרים שהם-שטיינר. הסמינר יתקיים בשפה האנגלית בימי שלישי, בין השעות 10:00-12:00 וחובת הנוכחות בו מוטלת על כל המשתתפות. כל משתתפת תקבל במהלך שנת הלימודים **מלגה תוספתית** בסך 11,088 ש"ח. התכנית פתוחה לתלמידות תואר שלישי במדעי הרוח והחברה, ללא כל מגבלות דיסציפלינריות. בסיום השנה האקדמית תש"פ יתקיים כנס משותף בין עמיתי המרכז ובין עמיתי The Center for Abrahamic Religions מאוניברסיטת אוקספורד באנגליה.

על תכנית המצטיינים תש"פ

אף כי אלימות במקרא קשורה ישירות לקין, בנו הבכור של האדם הראשון, שהרג את אחיו הבל, הרי שהדמות המקראית הראשונה שיצאה למלחמה היא אברהם שיצא לפדות את אחיינו לוט בן הרן מן השבי, והיה הראשון להפעיל אלימות תוך הצדקתה באמצעות מחויבותו לקשרי המשפחה בין השניים. בכל הדתות האברהמיות קיימת התייחסות לאלימות, פיזית ומילולית. יש מחוקרי מדע הדתות ואנתרופולוגים הטוענים שבדתות האברהמיות המונותאיסטיות קיימת נטייה גדולה יותר לחוסר סובלנות מובנה ואגב כך לאלימות ואף להצדקתה, בשל נטייתן של הדתות לדבר בשמה של אמת אלוהית אחת שאינה ניתנת לפשרה. בשלוש הדתות האברהמיות מוכר הרעיון של מלחמת מצווה, מלחמת קודש או מלחמה שתכליתה כיבוש שטח והפצת המסר הדתי. מאידך, בדתות אלו קיימים מנגנונים דתיים שתכליתם למנוע אלימות, לצמצמה ולתעל את השימוש בה לתכליות "מוצדקות". מתי דתות פונות לאלימות? מתי וכיצד הן מצדיקות אותה? כלפי מי מופעלת האלימות ואלו הצדקות ניתנות להפעלתה, ומתי וכיצד מוגבלת האלימות ופעילויות חליפיות מקבלות העצמה? בחלק מן המערכות הדתיות קשורה האלימות בהקרבת קורבנות. באחרות תועלה האלימות אל מחוץ לגבולות הקבוצה הדתית. לשאלת האלימות והצדקתה פן אתני ומגדרי מובהק. בחלק מן הדתות נעשה שימוש פנימי באלימות שהופעלה והוצדקה כשהופנתה כלפי מינים ומי שכפרו בהגמוניה או באידאולוגיה שבה החזיקו חוגים הגמוניים. ברוב הדתות הוצדקה גם אלימות והחרמה של סוטים חברתיים גם בהעדרה של אידאולוגיה מתחרה. היחס לאלימות ושאלת גבולות הצדקתה בהקשרה הדתי תעסיק אותנו במהלך השנה הקרובה.

* הפנייה מנוסחת בלשון נקבה אך מיועדת לנשים ולגברים כאחד.

סמינר המצטיינים של המרכז לחקר המרת דת בשנת תש"פ יוקדש לבחינת מגוון רחב של סוגיות הקשורות לאלימות והצדקת השימוש בה בשלוש הדתות האברהמיות. הסמינר עתיד לכנס חוקרות לתואר שלישי ובתר דוקטורט שיתמקדו בבחינת סוגיות הנוגעות לדרך בה נעשה שימוש באלימות והצדקתה במרחב ובשיח הדתי. הדיון בשאלת האלימות ומעמדה מזמין גם עיסוק בשאלות הקשורות להגמוניה וכפירה, דרכי אכיפה פנימיות וחיצוניות וגם שאלות בדבר התפתחות ושינוי תיאולוגי לנוכח שינויים בנסיבות ההיסטוריות. מה למשל מקומה של אלימות וכיצד ניתן להצדיקה בחברות ובדתות השותפות בתהליך שנורבט אליאס כינה "תהליך החיברות" שבמהלכו השתנה השיח בדבר הלגיטימיות של האלימות והשימוש בכח?

אנו מזמינים חוקרות העוסקות בסוגיית האלימות והצדקתה בשלוש הדתות האברהמיות ובנושאים קרובים ומשיקים להגיש הצעות להצטרפות לקבוצת המחקר "אלימות והצדקתה" של המרכז לחקר המרת דת ומגעים בין-דתיים בשנת הלימודים האקדמית 2019-2020. במסגרת התכנית יערכו מספר מפגשים בסמסטר שבמהלכן יוצגו מחקרים על ידי עמיתי התכנית לדוקטורט ובתר דוקטורט, חוקרים מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב, וכן אורחים מאוניברסיטאות בארץ ובחו"ל.

תנאי סף להגשת מועמדות

זכאיות להגיש מועמדות סטודנטיות מן המניין הלומדות לתואר שלישי בפקולטה למדעי הרוח והחברה, החל מהשנה הראשונה ללימודיהן ועד השנה הרביעית (כולל), **ובלבד שהצעת המחקר שלהן אושרה**. סטודנטיות במסלול ישיר לדוקטורט רשאיות להגיש מועמדות גם בשנה החמישית ללימודיהן. המלגה של המרכז היא מלגה תוספתית, על הנרשמות להיות בעלות מלגה/ות קיימת/ות שעליהן/תתווסף מלגת המרכז.

הגשת מועמדות

הגשת הטפסים והמסמכים תתאפשר עד ליום חמישי, 4 באפריל 2019:

- טופס פרטים אישיים להורדה באמצעות דפדפן כרום: [הגשת מועמדות – דוקטורנטיות](#)
- מכתב בקשה אישי (עד 300 מילים), המסביר מדוע המועמדת מבקשת להשתתף בקבוצת המחקר, במה היא תוכל לתרום ולהיתרם מחברות בקבוצה
- קורות חיים מעודכנים
- גיליון ציונים
- שתי המלצות, אחת מהן של המנחה

יש לשלוח את הטפסים והמסמכים לרעיה אבן דוד (rayaed@bgu.ac.il) עד יום חמישי, 4.4.19.